

I VIKINGENES SPOR

FOTO: MATS ANDERSSON TEKST: NINA FRYDENLUND

På øyene i Nord-Atlanteren finner vi spor av våre forfedre. Bli med oss på en reise til Island, Færøyene og Shetland, kanskje du får lyst til å dra på tokt selv?

Island. Har du vært der en gang vil du tilbake. Se mer. Se verden fødes på nytt. Igjen og igjen. Fra svarte steinørkener til røde strender. Fra grønne berg til gule leirdekte høyder med stupbratte kanter. Fra lavasand til gresskledd sletter. Fra frodig til karrig, og fra flatt til fjellformasjoner. Sommer som vinter, på Island kan du hengi deg helt til naturen og la deg sluke av stillhet og åpne vyer.

Å komme sjøveien til Island kan ikke ha vært bare enkelt på vikingtiden. De hadde ingen innvendig lugar, og kom ikke til dekket bord slik vi gjorde på Smyril-line sommeren 2017.

Å ta med seg egen bil gjorde vi både på grunn av komfort og økonomi. Å leie bil på Island er dyrt, og vil du kjøre utenfor ringveien må du ha en bil som kan krysse elver og ta seg fram uten asfalt. Så vi pakket Range Roveren full med varme soveposer, et solid telt og varme klær, og startet ferieturen med en 48 timers båtreise.

Island er et drømmereisemål for mange, og det finnes vel ikke en plass der som ikke er fotografert. Både Mats og jeg har vært der flere ganger, og for hvert år synes vi det har det blitt fler og fler turister. Men jeg lærte av Mats at det er på nettene man bør reise ut og fotografere. Det er lyst nesten hele døgnet i sommermånedene, og mange av stedene er da stort sett tomme for turister.

Vi hadde som vanlig lagt opp en rute med ganske tett program. Island er ikke en stor øy, men det tar tid å gjøre seg kjent på nye plasser og finne steder vi ville fotografere. Vi startet med områdene lengst i nord. Via Vatnsnes-halvøya skulle vi deretter reise strake veien ned mot sør. Vi tok en liten avstikker rundt Myrdals-isen før vi var tilbake til Vik og oppover langs kysten igjen. Vi hadde akkurat en uke på oss til vi skulle være med båten tilbake til Torshavn. Til sammen 200 mil på en uke, og vi var fortsatt venner...

Islandshest ved Husavik, nord på Island.

Krakerlert landskap ved Hverir, nord på Island.

Kerlingarfjöll var området som gjorde sterkest inntrykk på oss begge. Vær og vind ble litt i tøffeste laget, og plutselig stod vi der med en Nikon og en Canon som ikke ville samarbeide. Bakken kokte, det stinket svovel og det blåste så jeg holdt på å gå overende. Men de bildene vi fikk med hjem var verdt det. Turen rundt Myrdalsjökull ble også et minne for livet. Her fikk vi testet bilen på grusveier, veier som blåste bort, veier som forsvant i vannet og veier som var dekket av lavastein. Hele turen tok omtrent fire timer, og da vi kom ut på hovedveien igjen dukket det opp en liten fjellrev som svinset foran oss, litt distré på veien, før han forsvant innover vidda.

Jeg trodde at Færøyene skulle være Islands lillesøster, men inntrykket vi satt igjen med etter noen dager der var et annet.

Værmessig er Færøyene veldig likt Island. Det er alle årstider på en time. Det er så artig med folk som spør om vi hadde bra vær på ferie. Ja, godt fotovær svarer vi da, men det er absolutt ikke det samme som strålende sol. Undertøy av ull, lue og vindtette jakker er et must. Det var også ekstremt tåkete, særlig i sør. Landskapet er veldig likt når man kjører bil. De beste veiene er anlagt nede ved vannet, fjellene er bratte og det er vanskelig å få riktig oversikt. Færøyene er vakkert, men det levde ikke helt opp til forventningene. Jeg tror at man må komme seg opp i høyden for å få oversikt og utbytte av denne øygruppen hvor alt er så bratt. Men hovedstaden Torshavn kan vi anbefale på det varmeste. Der finnes koselige kafeer, svømmehall, campingplass og irsk pub. Hva mer kan man ønske seg?

Som en liten bonus fikk vi også en liten tur til Shetland på slutten av sommeren. Shetland ligger rett nord for Skottland, og har også vært norsk en gang. Her ble vi forelsket. Ikke i hverandre, det hadde allerede skjedd på en fotofestival i Ski, men i øygruppen, landskapet, dyrene og folket.

Shetland er kjent for sine fuglefjell. Ingen av oss er spesielt interessert i fugl, men vi hadde håpet at vi hadde kunnet se litt lundefugl i det minste. Vi så EN. Vi så den siste lille lundefuglen på Shetland, som hadde kviet seg for å forlate sin trygge lille hylle på klippen ved Sumburgh. Han satt der så vakker og tittet forskremt på oss, før han kastet seg ut med sprikende bein og ble borte på havet.

Landskapet på Shetland er bølgende og forblåst, med slående utsikter over alt hvor du kjører. Veiene er omtrent like brede som sykkelveiene i Jönköping, og de 330 000 sauene som bor på øyene er godt vant med trafikk. St. Ninians Island var vel det første stedet på turen som riktig satt i gang følelsene. Det er en halvøy som forbindes med "fastlandet" Mainland, av en vakker hvit sandstrand, med turkist, iskaldt, salt hav på begge sider. Ute på halvøya så vi tydelige spor etter alle de ville kaninene som bor på øyene, og en nysgjerrig sel fulgte oss fra sitt våte hjem da vi gikk langs klippekanten.

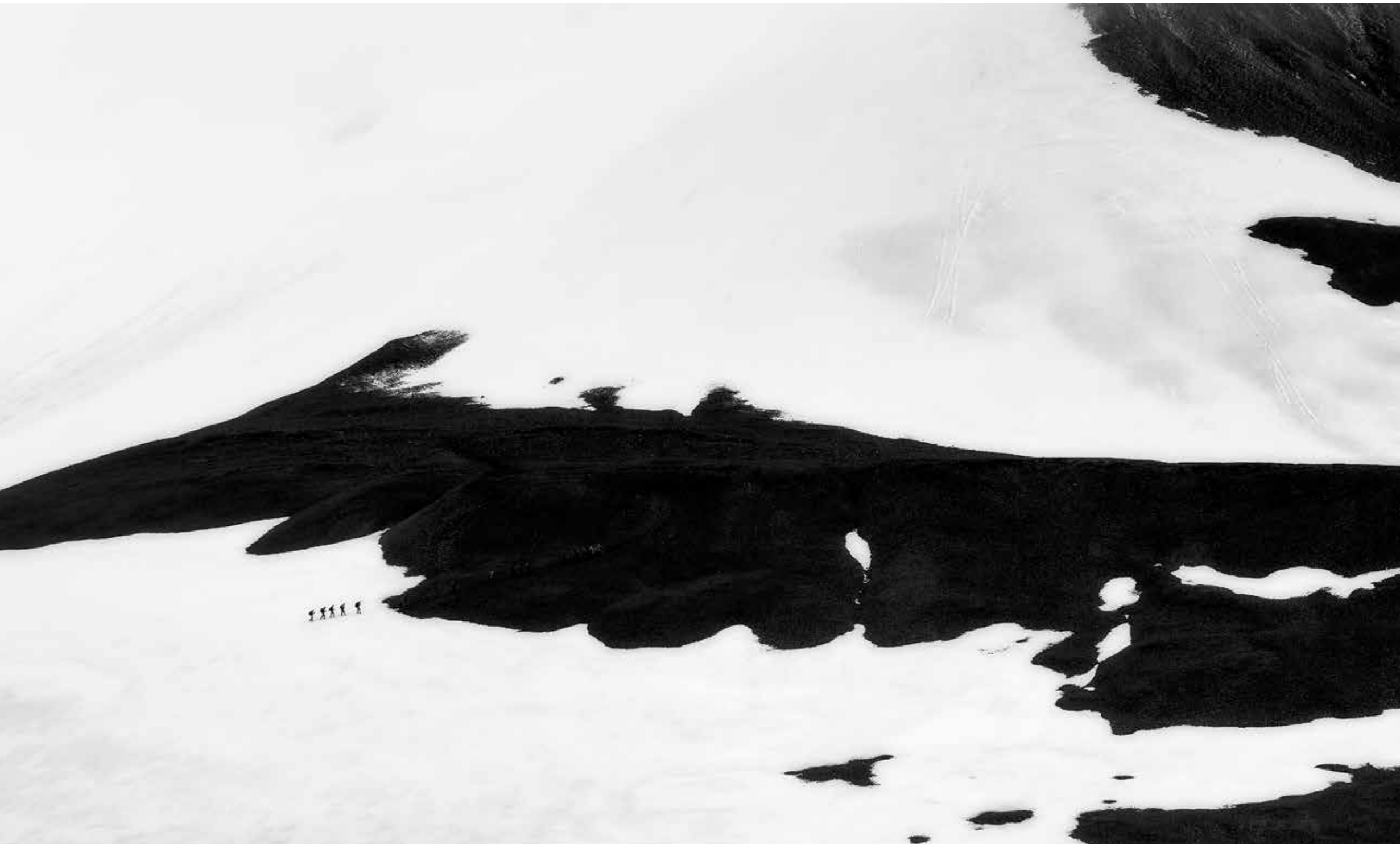
Shetlands største naturreservat Hermaness ble anlagt i 1955 og ligger lengst i nord, på øya Unst. På veien dit møtte vi på en liten gjeng med Shetlandsponnier. Mats hadde bestemt seg for at disse hestene skulle han ha bra bilder på, og gjerne i silhuett. Vi skjønnte imidler-

Borgen på Jarlshof, Shetland.

Utsikt til The Drongs, Shetland.

Fjellvandrere ved Kerlingarfjöll, Island.

tid fort at disse små hestene med korte bein og hengemager sjelden eller aldri kommer i posisjon til å bli fotografert i silhuett. Men de var ganske tamme og morsomme å jobbe med.

Oppe ved Hermaness fant vi igjen fyret Muckle Flugga, som vi hadde fotografert fra Smyril-line tidligere på sommeren. Fra parkeringen var det omtrent 45 minutter å gå på klopper opp gjennom myrlandskapet, og ut mot andre siden og fuglefjellet. Også her ble vi møtt av nesten tomme fuglefjell. Vi var akkurat en uke for sent ute til å få med oss den store vandringen, men vi var ikke lei oss for det. Å stå der i blåsten på klippene og se lyset skifte og skyene drive lavt over havet, var en mektig opplevelse som jeg aldri vil glemme. Tenk å få dele sånne stunder med den man er mest glad i!

Fra Hermaness reiste vi nedover til St. Magnus' bay hvor vi fant de heftige fjellformasjonene "The Drons". De står for seg selv ute i den forblåste viken, og da vi vandret utover hadde vi en utsikt som var helt sanseløs.

Jeg kan ikke skrive om Shetland uten å nevne alle de forlatte husene vi kom over. I følge historien var det slik at grunneierne leide bort marken sin, men da det ble mer lønnsomt med sau, ble leieboerne bare kastet ut, og husene forlatt som de stod. Nå ser man ruiner av store og små hus over hele Shetland, og sauene går og beiter mellom veggene.

Øya Noss er et naturreservat, og kjent for å være et av de beste steder i Europa for å fotografere fugler. I og med at alle fugler små hadde reist tok vi oss derfor ikke tid til å reise ut til øya, vi nøyde oss med å betrakte den fra naboøya Bressay. Her fant vi også et lite hotell hvor de serverte øl og lunsj og vi behøvde ikke mer den dagen.

Alle reisemålene denne sommeren har vært steder hvor vi har følt oss hjemme. Kanskje er det på grunn av at dette tidligere har vært vikingenes områder, og at vi ser spor av vår tidlige kultur over alt? Det er stedsnavn som minner om norske navn. Det er et samspill mellom mennesker og natur som vi har en romantisk forestilling om hjemmefra. En ting var vi i hvert fall veldig enige om da vi hadde kommet oss vel hjem og startet på hverdagen igjen. Neste reise går til et varmt sted. ■

Sittende på stupkanten ved Sumburgh, Shetland.

Ovenfor til høyre:
Horn, Island.

Nede til høyre:
Utsikt mot The Drongs, Shetland.

Saksun, Færøylene.

Haifoss, Island.

Kerlingarfjöll, Island.

Ovenfor til venstre:
The Drongs, Shetland.

Nede til venstre:
Hvitserkur, Island.

Mats Andersson/N

bor i Bashult utanför Jönköping. Familjen består av sambon Nina, sonen Julius och hunden Orvar.
Inspiration: Sally Mann, Arno Rafael Minkinen, Pentti Sammallahti, Connie Imboden, Christer Strömholm, Michael Ackerman, Anders Petersen.
Böcker: Gett ut 10 böcker och jobbar just nu med den 11:e.
Meriter: Wildlife Photographer of the Year 2016, vinnare Black & White. Totalvinnare Nordic Nature Photo Contest 2016 – Årets Nordiska naturfotograf. Årets naturfotograf i Sverige 2016 (Naturvårdsverket).
Övrigt: Art Director/Fotograf på reklambyrån Concret i Jönköping.
Utrustning: Nikon D3, D4 och D500. Optik 14-600 mm.
Webb: matsandersson.nu